

Slagelse Kommune
Dahlsvej 3
4220 Korsør
Att.: Bo Gabe

Hav- og Vandmiljø
J.nr. 2022-65057
Ref. cemow
Den 01. juli 2024

Denne afgørelse af 01. juli 2024 erstatter tidligere udstedte afgørelse om tilladelse til fravigelse af miljømål for vandområde 03032, Bækkerenden/Forlev rende, dateret 8. marts 2018.

AFGØRELSE

i sag om anmodning om fravigelse af miljømål på en delstrækning af vandområde 03032, Bækkerenden/Forlev Rende

Miljøstyrelsen har truffet afgørelse efter § 4 i bekendtgørelse om miljømål¹.

Miljøstyrelsen meddeler Slagelse Kommune tilladelse til at fravige det miljømål ”Godt økologisk potentiale senest 22. december 2027” for en delstrækning af Bækkerenden/Forlev Rende, 03032, som er fastlagt i bilag 2, tabel 4, i bekendtgørelse om miljømål¹, ved gennemførelse af et vandområdeprojekt i Tude Ådal. Delstrækningen omfatter ca. 1,6 km af vandområdet, som udgår af afgrænsningen. Målsætningen og koordinaterne for vandområdet ændres, når projektet er gennemført.

Afgørelsen er endelig og kan ikke påklages til anden administrativ myndighed, jf. § 6 i bekendtgørelse om miljømål.

Sagens oplysninger

Slagelse modtog d. 8. marts 2018 en tilladelse til fravigelse af miljømål for vandområde 03032. På baggrund af en projektændring har Slagelse Kommune søgt om en ny tilladelse til at fravige miljømål for vandområdet. Delstrækningen omfatter ca. 1,6 km ud af vandområdets samlede længde på ca. 4 km. Projektændringen består i, at et aktivt styret højvandslukke, som erstatter en pumpestation, vil være åbent størstedelen af tiden, således vil der kun lukkes delvist ved højvande i Storebælt, så der stadig vil være minimum ½ meters åbning ved højvande. Derfor vil der skabes et større vanddække i Store Vejen end oprindeligt forudsat, hvorfor yderligere 300 m af vandområde 03032 nu forventes påvirket.

¹ Bekendtgørelse nr. 819 af 15. juni 2023 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

Projektændringen vil sikre fri passage gennem højt vandslukket størstedelen af tiden, hvorfor det er kommunens vurdering, at projektet ikke forhindrer opfyldelse af miljømålet for opstrøms beliggende vandområder i Tude Å.

Kommunens anmodning

På baggrund af en projektændring har Slagelse Kommune sendt en anmodning om en ny tilladelse til fravigelse af miljømål for en delstrækning for vandområde 03032. Anmodningen består af en beskrivelse af ændringen samt et nyt oversigtskort over projektområdet. Anmodningen er understøttet af notat af 13. oktober 2017, der bl.a. indeholder nærmere oplysninger om projektet og formålet, en beskrivelse af overfladevandområder, der vil blive fysisk ændret som følge af projektet, ændringernes betydning for aktuel tilstand og målopfyldelse, påvirkning af andre overfladevandområder i vandområdedistriktet, muligheden for eventuelle projekttilpasninger og hvilke lodsejere, der vil blive berørt af projektet. Bilagt anmodningen er desuden en teknisk forundersøgelse af 24. august 2015, der beskriver projektet i detaljer.

Sagens oplysninger er baseret på kommunens anmodning med bilag, der umiddelbart er lagt til grund for oplysning af sagen, og gennemgås i hovedtræk i det følgende.

Nuværende forhold

Vandstanden i området er under de nuværende forhold sænket i forhold til en naturlig tilstand. Ved Tjokholmdæmningen er der i dag en pumpestation, hvor vandet pumpes fra vandområde 03032, Bækkerenden/Forlev Rende til vandområde 08996, Tude Å (figur 1). I Store Vejlen drives afvandingen til dels af to pumpestationer med udløb til vandområde 03032. Endvidere er der under de nuværende forhold et højt vandlukke i Tude Å, hvor det krydser under Bildsøvej ved Næsby Slusebro.

Figur 2.2: Generaliseret kort visende det nuværende afvandingsystem i projektområdet / 2/.

Figur 1. Generaliseret kort visende det nuværende afvandingsystem i projektområdet.

Formål og projektbeskrivelse

Projektet består i etablering af et 251 ha N-vådområde i Tude Ådal og udføres i den nedre del af Tude Å vandløbssystem, nær dets udløb i Musholm Bugt, Smålandfarvandet. I forbindelse med etablering af N-vådområdet forlægges Tude Å til sit oprindelige forløb gennem Sortesvælgsrenden, der tidligere var en smal fjord, og vandstandsforholdene ændres til naturlige vandstandsforhold i området, idet pumpestationerne i Lille Vejlen og Store Vejlen nedlægges.

Formålet med vådområdeprojektet er overordnet at reducere udledningen af kvælstof til Smålandsfarvandet som en del af indsatsprogrammet for Vandområdedistrikt Sjælland. Desuden genskabes en mere naturlig hydrologi i området i form af store våde naturområder, der bl.a. vurderes at skabe nye levesteder for planter og dyr. Projektet vil også være medvirkende til at reetablere den historiske vandvej ind til vikingeborgen Trelleborg og således også medvirke til at bevare og udvikle oplevelses- og kulturværdierne i landskabet.

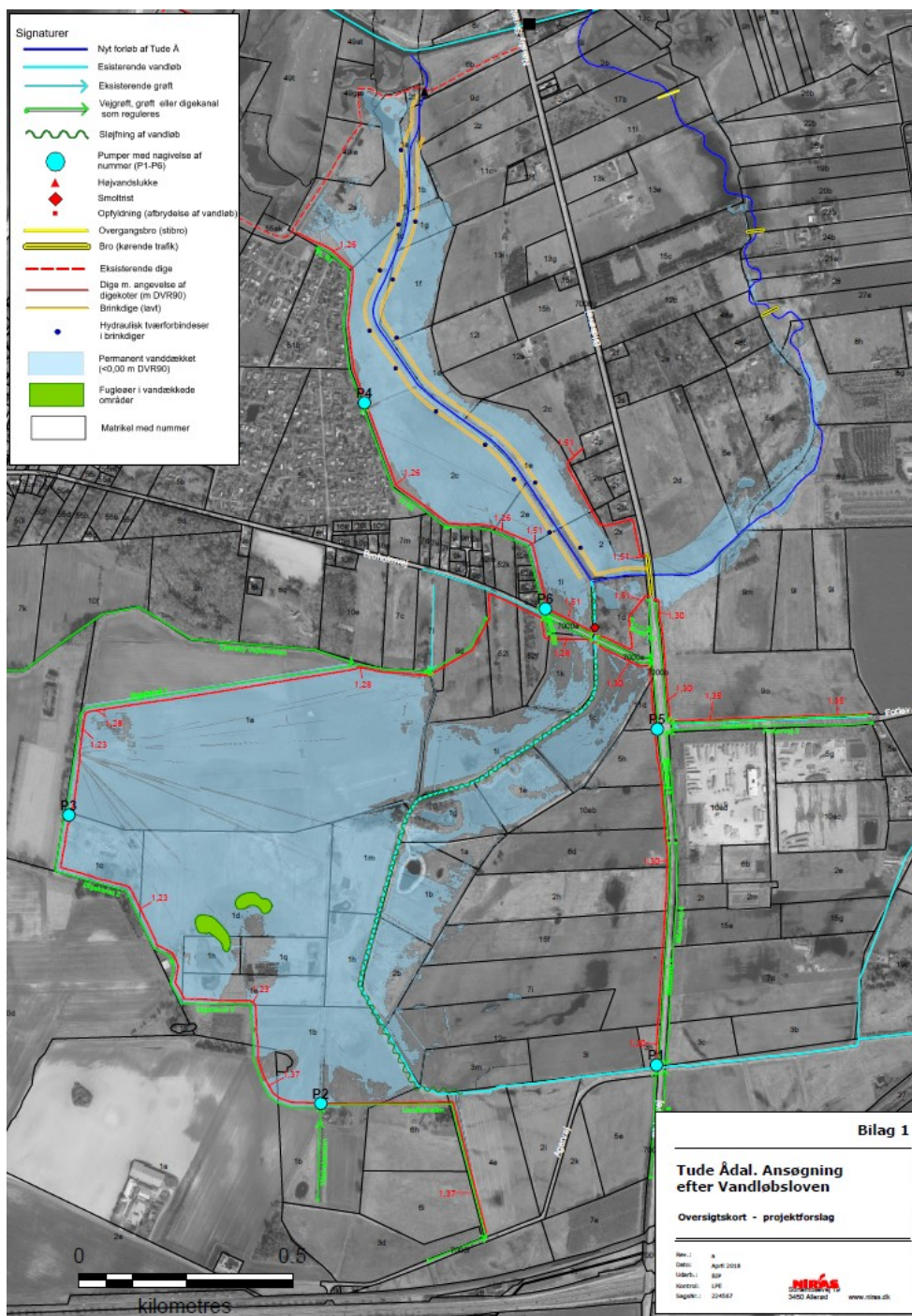
Fysiske ændringer af vandområder og betydning for tilstand og målopfyldelse

Gennemførelse af projektet vil medføre, at en betydelig delstrækning af vandområde 03032, Bækkerenden/Forlev Rende, der er udpeget som et stærkt modificeret vandområde med et miljømål om godt økologisk potentiale og fremstår som en pumpekanal med det formål at afvande de omkringliggende arealer, vil ændre karakter fra et veldefineret vandløb til en lavvandet sø med en overflade på ca. 80 ha. (figur 2).

For vandområde 08996, Vårby Å/Tude Å planlægger Slagelse Kommune som del af vådområdeprojektet at genskabe det slyngede forløb. Således vil vandområde 08996 føres gennem et mindre vandløb, som i dag hedder Sortesvælgsrenden (ikke målsat) og den nedre del af vandområde 03032. Det er den samlede vurdering, at den planlagte forlægning af vandområde 08996 vil medvirke til at forbedre den økologiske tilstand i forhold til tilstanden i dag på strækningen, som forlægges.

For vandområde 03032, Bækkerenden/Forlev Rende er det den samlede vurdering, at delstrækningen fra indløbet i det permanent vanddækkede område i Store Vejlen til udløbet i den planlagte forlægning af Vårby Å/Tude Å vil blive negativt påvirket af især meget lave strømhastigheder, men også i mindre grad af saltvandsindtrængning. Det er derfor vurderingen, at den økologiske tilstand forringes på en betydelig delstrækning af vandområde 03032, og at vandområdet ikke vil kunne leve op til den nuværende målsætning.

Fra udløbet af 03032 til den planlagte forlægning af Vårby Å/Tude Å anlægges brinkdiger/smoltdiger på begge sider dvs. imellem Bildsøvej og Tjokholmdæmningen (figur 2). Disse etableres med henblik på at undgå at nedtrækkende smolt forvilder sig ud i det relativt store vanddækkede område i Lille Vejlen, som kommer til at udgøre ca. 37 ha. Under Broholmvej etableres der en rørlægning med en smoltrist nedstrøms rørlægningen. Denne forhindrer ligeledes passage for nedtrækkende smolt, men er ikke en hindring for vandudvekslingen. Smoltristen indrettes således at den kan trækkes op i perioder, hvor der ikke er brug for den, og således at der er fiskepassage mellem Store Vejlen og vandløbet.

Figur 2. Projektområdets ændringer er markeret på ovenstående figur.

Påvirkning af andre overfladevandområder i vandområdedistriktet

Projektet indebærer afværgeforanstaltninger (beskrevet oven for) for at modvirke en negativ påvirkning af fiskebestanden opstrøms i Tude Å systemet. Således forventer Slagelse Kommune ikke, at projektet forhindrer målopfyldelse i Tude Å. Den nuværende pumpestation i vandområde 03032 flyttes op til under Blidsøvej (figur 2), men ændringen forringer ikke nuværende forhold i vandområde 04227

opstrøms, hvorfor kommunen vurderer, at projektet ligeledes ikke forhindrer opnåelse af fastlagte miljømål for dette vandområde. Vandområdet vil blive afgrænset med et digeanlæg og afvandingen uden for dette vil blive styret af flere pumpestationer.

Muligheden for projektilpasninger og alternative projekter

Det er kommunens vurdering, at det ikke er muligt at bevare vandområde 03032, Bækkerenden/Forlev Rende som vandløb på en betydelig delstrækning fra indløbet i det permanent vanddækkede areal til udløbet i den planlagte forlægning af Tude Å, hvis vandområdeprojektet skal gennemføres i det planlagte omfang, og det vurderes ikke muligt at lave yderligere projektilpasninger i forhold til at opnå målopfyldelse i Bækkerenden/Forlev Rende. Det er vurderingen, at der alligevel ikke vil kunne opnås nogen væsentlig forbedring af Bækkerenden/Forlev Rende, som vil føre til målopfyldelse som vandløb. Endvidere er forringelsen af en betydelig delstrækning af vandområde 03032 som vandløbsområde en konsekvens af en tilbageføring til en naturlig hydrologisk tilstand.

Høring

Kommunen oplyser i anmodningen, at der er udført en ejendomsmæssig forundersøgelser for vandområdeprojektet og indgået frivillige aftaler med alle berørte lodsejere.

Et udkast til afgørelse er sendt i høring hos Slagelse Kommune den 1. juli 2024 med en høringsperiode på fire uger.

Slagelse Kommune har den 02. juli 2024 meddelt Miljøstyrelsen, at der ikke er bemærkninger til udkastet.

Plangrundlag

Det fremgår af bilag 2, tabel 4, til bekendtgørelse om miljømål¹, at der for vandområde 03032 er fastlagt et miljømål om bl.a. ”godt økologisk potentiale senest 22. december 2027.”

Af MiljøGIS for vandområdeplanerne 2021-2027² fremgår det, at vandområdet er karakteriseret som et stærkt modificeret typologi 2 vandløb.

Desuden fremgår det, at tilstanden for de økologiske kvalitetselementer er følgende:

Invertebrater/Smådyr	Ringe
Fisk	Ukendt – ingen fiskevandsinteresse
Makrofyter/Planter	Ukendt
Fytobenthos/Alger	Ukendt
Nationalt specifikke stoffer	Ukendt
Samlet økologisk tilstand	Ringe

² <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>.

Der er på nuværende tidspunkt ikke fastlagt konkrete supplerende fysiske foranstaltninger i vandområdet.

Retsgrundlag

§ 8, stk. 1-2, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer³:

”§ 8. Statslige myndigheder, regionsrådet og kommunalbestyrelsen skal ved administration af lovgivningen i øvrigt forebygge forringelse af tilstanden for overfladevandområder og grundvandsforekomster og sikre, at opfyldelse af de miljømål, der er fastlagt i bekendtgørelse om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster, ikke forhindres.

Stk. 2. Myndigheden kan kun træffe afgørelse, der indebærer en direkte eller indirekte påvirkning af et overfladevandområde eller en grundvandsforekomst, hvor miljømålet er opfyldt, hvis afgørelsen ikke medfører en forringelse af overfladevandområdets eller grundvandsforekomstens tilstand.

§ 4 i bekendtgørelse om miljømål¹:

”§ 4. Miljøministeren kan fravige de fastlagte miljømål, hvis

1) manglende opnåelse af god grundvandstilstand, god økologisk tilstand eller, hvor det er relevant, godt økologisk potentiale eller manglende forebyggelse af forringelse af et overfladevandområdes eller en grundvandsforekomsts tilstand skyldes ændringer af overfladevandområdets fysiske karakteristika eller i grundvandsforekomstens niveau, eller

[...]

Stk. 2. Følgende betingelser skal være opfyldt for at fravige fastlagte miljømål:

1) Ministeren skal tage alle praktisk gennemførlige skridt for at mindske den skadelige indvirkning på vandforekomstens tilstand.

2) Ændringerne skal være begrundet i væsentlige samfundsinteresser, eller nyttevirkningerne for miljøet og samfundet ved at nå de fastlagte miljømål skal være mindre end de nyttevirkninger for befolkningens sundhed, opretholdelsen af menneskers sikkerhed og en bæredygtig udvikling, der følger af ændringerne.

3) De nyttige mål, der tilgodeses ved fravigelse af fastlagte miljømål, kan på grund af tekniske vanskeligheder eller uforholdsmæssigt store omkostninger ikke tilgodeses på anden måde, som miljømæssigt er en væsentligt bedre løsning.

Stk. 3. Miljøstyrelsen kan efter anmodning fra en myndighed og efter en konkret vurdering træffe afgørelse om, at myndigheden under de omstændigheder og betingelser, som er nævnt i stk. 1 og 2, kan fravige de

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13. juni 2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

fastlagte miljømål, jf. § 8 i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter. Miljøministeren kan bestemme, at en sag er af så principiel karakter, at miljøministeren træffer afgørelsen.

Stk. 4. Miljøministeren foretager ved lejlighed den fornødne korrektion af konkrete miljømål, som en ændring efter stk. 1 og 3 måtte give anledning til, jf. herved § 15, stk. 1, i lov om vandplanlægning.”

Vurdering og afgørelse

Det fremgår af anmodningen fra Slagelse Kommune, at gennemførelse af et vådområdeprojekt i Tude Ådal med de nævnte ændringer vil indebære ændringer af de fysiske karakteristika for en betydelig delstrækning af vandområde 03032, Bækkerenden/Forlev Rende. Ændringerne vil medføre, at vandområdets aktuelle tilstand vil blive forringet som vandløb og muligheden for opfyldelse af det fastlagte miljømål for vandområdet som vandløb vil blive forhindret, idet en betydelig delstrækning af vandområdet ved gennemførelse af projektet vil ændre karakter fra et veldefineret vandløb til at blive del af en stor lavvandet sø.

Ændringerne er begrundet i hensynet til behovet for kvælstofreduktion til Smålandsfarvandet samtidig med, at der genskabes en mere naturlig hydrologi i projektområdet i form af store våde naturområder. Projektet vil også medvirke til at bevare og udvikle oplevelses- og kulturværdierne i landskabet.

Vandområde 03032 fremstår som en pumpekanal og er udpeget som et stærkt modificeret vandområde. Det fastlagte miljømål for vandområdet er som følge deraf fastlagt som et godt økologisk potentiale, hvorved der accepteres fysiske karakteristika, der ikke understøtter en tilstand, der svarer til god økologisk tilstand.

Der er endnu ikke i vandplanlægningen identificeret og fastlagt foranstaltninger, der skal sikre, at det nuværende fastlagte miljømål for vandområdet nås, og en ændring af vandområdet ved gennemførelse af vådområdeprojektet vil medføre, at vandområdet fremover vil blive en del af et genskabt vandøkosystem i Tude Ådal, der afspejler en mere naturlig hydrologi i området.

Det er kommunens vurdering, at det ikke er muligt at bevare hele vandområdet som vandløb, hvis vådområdeprojektet skal gennemføres i det planlagte omfang, og det vurderes i øvrigt ikke muligt at lave nogen væsentlig forbedring af vandområdet, der vil føre til, at målet for hele vandområdet som vandløb nås.

Miljøstyrelsen vurderer på baggrunden af ovenstående oplysninger fra kommunen, at omstændighederne og betingelserne for at meddele tilladelse til at fravige miljømål er til stede, jf. § 4, stk. 1 og 2, i bekendtgørelse om miljømål¹, og der meddeles Slagelse Kommune tilladelse til at fravige det fastlagte miljømål ”godt økologisk potentiale efter 22. december 2027” for en delstrækning af vandområde 03032, jf. bilag 2, tabel 4, til bekendtgørelse om miljømål¹, ved gennemførelse af vådområdeprojekt i Tude Ådal.

Tilladelsen til at fravige det fastlagte miljømål er betinget af, at projektet i øvrigt kan godkendes efter relevant lovgivning. Muligheden for at opnå denne

godkendelse er der ikke taget stilling til i forbindelse med behandling af anmodningen om fravigelse af miljømål for vandområde 03032 ved gennemførelse af vådområdeprojekt "Tude Ådal".

Vandområde 03032 i sin nuværende form vil fortsat være omfattet af den konkrete vandplanlægning, herunder beskyttelse mod forringelse og omfattet af et konkret miljømål.

Efter projektets gennemførelse foretages der ved lejlighed korrektion af det fastlagte miljømål for den delstrækning af vandområdet, som afgørelsen giver anledning til.

Slagelse Kommune bedes ved projektets gennemførelse sende en konkret beskrivelse af de fysiske ændringer, der er foretaget til vandområdets afgrænsning, forløb eller definition til Miljøstyrelsen, havogvandmiljoe@mst.dk

Med venlig hilsen

Cecilie Møller Wagner
AC-tekniker
+45 20 13 88 24
cemow@mst.dk